

VÝLETNÍK

Podveský mlýn se nachází v Pošumaví - regionu Chodů a hraničních hvozdů Českého lesa se nachází na jihozápadním okraji Čech. Zahrnuje rozsáhlé území šumavských podhůří a svou částí zasahuje i do CHKO a NP Šumava. Region si doposud zachoval velmi bohaté lidové tradice, nářečí a zvyky. Zdejší lidový folklór připomínají různé slavnosti. Celá oblast je přírodně velmi cenná a turisticky atraktivní nejen svou nabídkou památek a zajímavostí, ale také rozsáhlou sítí cykloturistických tras.

MRÁKOV

VESNICE ROKU 2008

Historie vesnice:

Mrákov patřil mezi 11 nejstarších chodských vesnic rozložených na jihozápadním pomezí Čech. Jejich obyvatelé vykonávali strážní službu k ochraně zemské hranice a obchodních stezek vedoucích do města Domažlice. Potvrzuje to listina krále Jana Lucemburského z r. 1325. Mrákov vznikl na úpatí stejnojmenného kopce asi 4 km jižně od Domažlic v nadmořské výšce 462 m. Škola zde existovala již v 18. století. V r. 1792 ji navštěvovalo 200 dětí z Mrákova, Klíčova a Tlumačova. Fara Mrákov byla zřízena v r. 1785 oddělením od domažlického děkanství.

V letech 1811 - 1813 byl na návsi, na místě dřívější kaple vystavěn kostel zasvěcený sv. Vavřinci. Jedná se o trojlodní stavbu s hranolovou věží v průčelí.

Dnes zde žije 474 obyvatel v cca 117 domech.

Památný domek u Bílků:

Lidé, kteří obývali domek číslo tři na návsi v Mrákově, už dávno odešli tam, kde není zklamání, pláče, ani hladu, ale malebný domek se dodnes nezměnil. Našla tu milé přijetí "Paní komisarka" Němcová, od ní na Chodsko přivolaný Karel Havlíček, zastavil se tu prý i František Palacký se svým zetěm F.L. Riegrem, důkladný K.J. Erben, básník Antonín Klášterský se tu "doučoval" čisté chodštině a doma se tu cítil J.Š. Baar, J.F. Hruška, dr. E. Felix i J. Vrba, i když ten nikoliv bez výhrad. U Bílků několikrát poseděla i národní spisovatelka Tereza Nováková - Lanhausová a zejména vášnová sběratelka a ochránkyně širokého chodského kraje spisovatelka Hana Štěpánková ze Kdyně.

Čas tu plynul jaksi pomaleji, klidněji a hlavně příjemněji. Odměřovaly ho hlasité staré Švarcvaldky s dlouhatánským lesklým kyvadlem. Do jejich chodu se co chvíli mísily hlasy milých tet Hany a Marie Bílkových, pilných a bystrých učitelek na odpočinku. Starochodská pohostinnost byla doprovázena někdy až prostořekým vyprávěním, vtipnými doložkami a často písní.

Už v roce 1785 žila v nevelkém domečku početná rodina chodského kryjčře Hirky (Jiřího) Bílka a jeho ženy Kateřiny. Sága tohoto rodu se nadobro uzavřela odchodem mladší dcery Hadama Bílka Marie druhého ledna 1981 v běchařovské léčebně. Narodila se v mrákovském domku čtvrtého října 1886. Starší sestra Anna prožila skoro celé století mezi 26. říjnem 1877 a 9. červnem 1976.

vesnice **STARÝ KLÍČOV**

Historie vesnice:

Ves leží v nadmořské výšce 459 m a prvně je zmiňována v chodském privilegiu krále Jana Lucemburského z r. 1235 v podobě Kytschow. Další obdoby jména ze 16. a 17. století zněly Kycziow, Kyczow, Kűczovo. Z druhé poloviny 17. století pochází úřední název Klíčov (kancelářská úprava jména Kyčov) a německý název Klitschau. Lidový tvar Kyčov(o), tj. původně "Kyčův dvůr", se udržel dodnes.

Starý Klíčov patří mezi 11 nejstarších chodských vsí. Vznikl jako strážní ves na jz. hranici českého státu. Až do poloviny 17. století měli Chodové v Domažlicích vlastní soud a spravovali se sami. Až roku 1621 se jejich vesnice dostaly do zástavy a později do dědičného držení Lamingenů z Albenreutu a byly páteří pozdějšího rýzmberského panství. Po smrti Wolfa Maxmiliána z Lamingenu (1696) koupil celé toto rozsáhlé panství Jiří Jindřich Stadion. V majetku hrabat Stadionů pak zůstalo až ro roku 1945.

Uprostřed vsi byla r. 1863 vystavěna kaple sv. Václava. Stará dřevěná zástavba byla značně poničena požárem v r. 1902. Jednotřídní škola byla otevřena v r. 1905.

Roku 1757 žilo ve vsi 45 hospodářů, mezi nimi provozovali svá řemesla tesař, kovář a mlynář. Roku 1850 bydlelo v Klíčově 1034 obyvatel. Roku 1900, tj. před ničujícím požárem, to bylo 556 lidí ve 101 domech. Další statistický údaj v Retrospektivním lexikonu pochází až z roku 1910, kdy bylo ve vsi zaznamenáno 640 obyvatel a 94 domů. V roce 1930 žilo ve vsi 529 obyvatel ve 100 chalupách.

Dnes má obec 108 domů, ve kterých žije 475 obyvatel.

LOMEČEK

www.lomecek.cz

Zatopený bývalý kamenolom s průzračnou vodou o velikosti cca 200x40 m (max. hloubka 9 m). Pod hladinou je umístěna největší podvodní kabina v ČR, pozorovatelná OSAC–SPČR (Optimist Sub Aqua Club, Svaz průmyslu a dopravy ČR), která umožňuje pozorování života pod vodou "suchou nohou". Lokalita s celoročně dobrou viditelností je vhodná pro potápěče – začátečníky i ty zkušené – kteří mají v místě základní servis (půjčovna výstroje, plnění lahví atp.). Pod vodou je také vrak lodi, umělá jeskyně, podvodní plošina.

V místě je velká zastřešená terasa (kapacita 200 osob), možnost občerstvení (domácí kuchyně), v zimě je k dispozici vytápěná klubovna.

Do areálu je zákaz vstupu psů.

Otevírací doba:

Sezonní provoz (červenec-srpen)

denně od 9:00-21:00

Mimo sezonu (září-červen)

čtvrtek-neděle 9:00-17:00

Možnost individuální návštěvy po telefonické dohodě na tel. 608 828 007.

vesnice **KOUT NA ŠUMAVĚ**

Historie vesnice:

Obec se rozkládá na úpatí hradu Rýzmburka, asi v polovině cesty mezi Domažlicemi a Kdyní. V písemných pramenech se s Koutem setkáváme teprve v roce 1544. Na konci 16. století získávají ves majitelé hradu Rýzmburka. Po třicetileté válce, ve které se z pevného hradu stává zřícenina, se správním centrem rýzmburského panství stává Kout. Na základě těchto změn dochází k rychlému rozvoji dosud nepříliš významné vsky. K renesančnímu sídlu postupně přibývají hospodářské objekty panství, sýpky, mlýny, vinopalna, pivovar, kaple postupně přebudovaná na kostel a posléze i vrchnostenský zámček s parkem situovaný na okraji obce.

Mnohé z těchto staveb se zachovaly dodnes. Na návsi stojí četnými úpravami poznamenaná renesanční tvrz, k níž přiléhá novější přístavba, ve které je umístěn obecní úřad. V jeho blízkosti se vypíná kostel sv. Jiří, který je kuriózně vybudován na pivovarských sklepích. Z průmyslových objektů se zasluhuje zmínky starý pivovar. Zámek obklopený parkem je dnes nevyužíván.

Klobouk:

nachází se na kopci mezi vesnicemi Kout na Šumavě a Spáňov. Jedná se o gloriét, který nechala vybudovat koutská vrchnost v r. 1723 v místech, kde podle pověsti ztratil svůj klobouk sám kardinál Cesarini, když v r. 1431 prchal spolu s křížáky po prohrané bitvě před husitskými vojsky.

Klobouk, který byl v minulosti součástí cesty se stromořadím, vystupující přímo ze středu nádvoří koutského zámčku. Založení gloriety je možné vztáhnout k rozsáhlým úpravám koutského zámčku a jeho okolí, které byly provedeny kolem roku 1824 majitelem panství Janem Filipem Františkem Josefem Stadionem.

O stavbě Klobouku ani o účelu jeho založení se místní historické prameny nezminují. Jednalo se patrne jen o drobnou stavbu, která měla oživit parkově upravenou krajinu a dopřát šlechtě odpočinek s pěkným výhledem na koutský zámček a jeho malebné okolí. Období romantismu vystřídala průmyslová revoluce a cesta stíněná stromořadím se vytratila, Klobouk však stojí na návrší osamoceně dál.

Pověst o slepém mláďenci :

Pověst praví, že v Koutě na Šumavě kdysi pobýval v poustevně(není přesně známo kde) slepý mládenec, kterého nenadále navštívil v roce 1362 římský císař, král český Karel IV.

Slepý mládenec mu zvěstoval budoucnost českého národa i řadu králových nástupců.

MĚSTO KDYNĚ

Historie:

Kdyně se v písemných dokladech poprvé připomíná v roce 1384 v souvislosti s farním kostelem, stojícím na vrchu v severní části dnešního města. Podle staré pověsti se původní osada rozkládala na jižním svahu tohoto vrchu při lesním (Kojetickém) potoce.

Ves byla součástí rýzmberského panství. Hrad Rýzmberek založil někdy mezi léty 1260 – 1270 Děpold Drslavic, zřejmě na přání Přemysla Otakara II., jako pevnost, střežící zemskou stezku, která procházela Všerubským průsmykem. Nejpozději v té době už patrně existovala i Kdyně. Na její starý původ ukazuje jak její název, odvozený od praslovanského výrazu pro vlhké, mokré místo, mokřinu, tak skutečnost, že Kdyně už ve svých nejstarších dobách měla dva kostely.

Kostel sv. Mikuláše

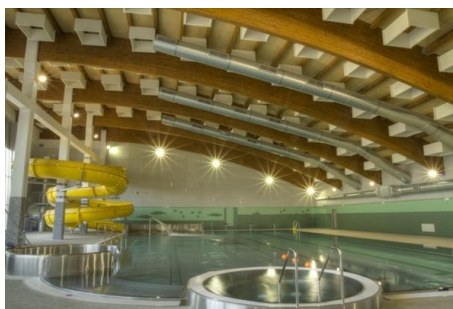
je nejvýznamnější památkou Kdyně. Nejstarší zprávy o svatyni pocházejí ze 2. poloviny 14. století. Z tohoto období se zachovaly křížové klenby presbyteria, hrotitá okna se zbytky kružeb a část zdiva kostelní lodi. Hranolová věž přístupná hrotitým portálem je patrně výsledkem pozdní gotické výstavby. V r. 1734 byla věž zvýšena a opatřena novým krovem s cibulovitou bání, která tvoří dodnes charakteristickou siluetu Kdyně. Její tvůrce V. Fischer pocházel z Furthu (Bavorsko). V r. 1763 – 1768 byl kostel rozšířen o boční kaple, prodloužena loď a kostel vybaven novým mobiliářem. Stavbu financovali Stadionové, jejichž znak je dosud umístěn na průčelí kostelní fasády. Hlavní oltář, který je patrně prací F. Ringelhahna, nese obraz sv. Mikuláše od I. Raaba.

V blízkosti kostela sv. Mikuláše stával ještě kostel sv. Petra a Pavla, zmiňovaný od 14. do 17. století. Jednalo se o velice starou svatyni, která byla podle svého prastarého zasvěcení patrně ještě předchůdcem dnešního kostela. V polovině 17. století je kostel sv. Petra a Pavla připomínán jako pustý. Dnes po něm nejsou stopy.

Velká vzdálenost kostela od města sváděla měšťany k myšlence vystavět na kdyňském náměstí kostel nový, zasvěcený Nejsvětější Trojici. Konkrétní podobu získal tento projekt kolem r. 1660. Osadníci svezli materiál, ale na protesty faráře museli od stavby upustit. Znovu ožila myšlenka na zřízení kostela mezi léty 1887 – 1902, tenkrát však chyběly finanční prostředky a tak zůstalo kdyňské náměstí bez kostela.

Centrum vodní zábavy Kdyně

www.bazen-kdyne.cz

rozhledna

Koráb u Kdyně

Rozhledna Koráb u Kdyně je rozhledna s nádherným výhledem na hrad a rozhlednu Rýzmbek, hrad Nový Herštejn, rozhledna Bolfánek, Šumavu s kopcem Svatobor s rozhlednou, hrad Kašperk, Mústek, Jezerní horu, Javor a Ostrý, německý Hoher Bogen, Český les, Hrad Přimdu. Hned u rozhledny horský hotel s restaurací.

O postavení rozhledny na Korábu uvažoval kdyňský odbor KČT od roku 1901. Na přípravy realizace se dostalo až roku 1936, kdy byl turistům darován pozemek na vrcholu a samotná realizace začala v roce 1938. Stavba rozhledny byla zadána Václavovi Hrubému ze Kdyně. Rozhledna byla dřevěná trámová konstrukce s pěti patry - poslední vyhlídkové patro 21 m vysoké věže bylo rozšířené. V průběhu stavby KČT rozhodl také o postavení turistické chaty, kterou taktéž zhotovil stavitel Hrubý. Chata byla po čase ještě rozšířena. Roku 1948 došlo k opláštění rozhledny a zastřešení vyhlídkového patra. V letech 1982 - 87 chatu převzaly SHD Sokolov a upravily na rekreační středisko. Přitom byla i snesena chátrající dřevěná věž. Zanedlouho se však začala budovat rozhledna nová, která měla sloužit i jako vysílač. V roce 1992 byla postavena ocelová konstrukce vysoká 50 m s trojúhelníkovou vyhlídkovou kabinou ve výšce 29 m. Konstrukci tvoří plechem opláštěný tubus, ve kterém je umístěno točité schodiště. Vyhlídkovou plošinu nese ještě trubková příhradová konstrukce. Stavba i se zázeminím byla otevřena 15. srpna 1992. Chata KČT byla po roce 1989 navráćena původnímu majiteli.

Stavba stojí na nejvyšším vrcholu Chudenické vrchoviny Korábu asi 2,5 km V od centra Kdyně, ve výšce 772 m n.m. Až na vrchol se dá dostat autem. Pokud pojedeme ze Kdyně, na náměstí zabočíme vpravo směrem na Němčice. Po vystoupení do sedla zabočíme vpravo na Mezholezy a poté ještě jednou vpravo na Koráb. V navigaci nám pomohou ukazatele s nápisem Koráb. Vlák nás nejbliže zaveze do Kdyně (žel. trať č. 185 Domažlice - Klatovy). Od nádraží až na vrchol přes náměstí ve Kdyni vede žlutá TZT. Cesta je dlouhá 4 km, převýšení je téměř 300 m.

Rozhledna nabízí výhled na město Kdyně, okolní vrcholky Chudenické pahorkatiny (např. Rýzmbek s hradní rozhlednou), Domažlicko, Vřerubský průsmyk, ale také na Český les s nejvyšším Čerchovem a Šumavu s vrcholy Ostrý, Mústek, Prenet atd. Na Bavorské straně je vidět vrchol Hohen Bogen s vojenskými objekty. Směrem do vnitrozemí je vidět na Klatovsko a jižní Plzeňsko, nad Sušicí Svatobor s rozhlednou. Za dobré viditelnosti lze spatřit i Alpy.

Hrad Rýzmberk

byl založen na vysokém kopci u Kdyně ve 2. polovině 13. století. V r. 1279 je zmiňován jako majetek Děpolt, zakladatele rodu Švihovských z Rýzmberka. Podle některých pramenů hrad založil sám Děpolt na přání Přemysla Otakara II., aby spolu s Domažlicemi střežil zemskou stezku, vedoucí přes Vserubský průsmyk do bavorského Řezna. Hrad byl několikrát přestavován – v 1. půli 14. století, v 2. polovině 15. století po velkém požáru v r. 1448 a zejména po r. 1508 za Břetislava Švihovského z Rýzmberka. V r. 1620 hrad dobyla císařská vojska vedená generálem donem Maradessem. R. 1641 přitáhli před Rýzmberk Švédové, po krátkém obléhání jej dobyli a úplně zpustošili. V r. 1655 byl Rýzmberk na základě nařízení Ferdinanda III. o boření hradů zničen, r. 1676 je uváděn už jako zřícenina.

Hrad Rýzmberk, postavený na stejnojmenném kopci, se významně zapsal do českých dějin. Byl založen bezpochyby v druhé polovině 13. století a pojmenován tehdy módním německým jménem Riesenberk (Obří hora). Stál na strategicky

velmi výhodném místě, ovládající Vserubský průsmyk, jímž procházela důležitá obchodní Řezenská cesta do Bavor. Je pravděpodobné, že hrad založil někdy v době česko-bavorských sporů (v l. 1260 až 1270), snad na přání samotného krále Přemysla Otakara II., Děpolt z Rýzmberka. Tento zakladatel nejdůležitější větve rodu Švihovských z Rýzmberka vládl ještě v r. 1251 na Zbirohu, ale již v r. 1279 se u jeho jména objevuje na pečeti název nového hradu, – to je také první zpráva o Rýzmberku. Děpolt patřil k předním zemským hodnostářům; v r. 1277 byl nejvyšším zemských soudcem a v l. 1279–1282 nejvyšším komorníkem. R. 1281 jej dokonce pověřil zemský sněm, aby spolu s pražským biskupem Tobiášem z Bechyně dočasně řídil správu Čech.

Poloha: 49°24'23 N, 13°16'49 E

město Domažlice

Pohraniční a kdysi též královské město Domažlice se sousedním Chodskem patří k turisticky nejatraktivnějším místům západních Čech. Bohatou historií kraje zde působivě dotváří klidná a průmyslem nedotčená krajina Českého lesa. Regionem dnes, stejně jako v dávné minulosti, prochází důležitá mezinárodní komunikace, která po staletí spojuje území Bavorska s českým vnitrozemím.

Domažlické náměstí

Domažlické obdélníkovitému náměstí (původně městské tržiště) vévodí 56 m vysoká nakloněná věž kruhového půdorysu patřící k arciděkanskému kostelu. Architektonicky hodnotné jsou gotické a renesanční domy s podloubími a klenutými mázhausy a pozdějšími barokními a rokokovými štíty. Nad průčelími vznikly zděné vikýře s okny a kladkami. Většina domovních štítů vznikla dodatečně v 2. polovině 19. století. K uchování zásob sloužily v domech hluboké poschod'ové sklepy, dodnes dochované, i když

některé byly v 60. letech zazděny. Historické jádro města bylo v roce 1975 prohlášeno za Městskou památkovou rezervaci.

Hradby městského opevnění

Zbytky městského opevnění, které mělo původně vnitřní zeď s půlválcovými baštami a zeď parkánovou s otevřenými hranolovitými baštami, pocházejí z doby založení města, z druhé poloviny 13. století. Z původních čtyř bran se do doby dnešní dochovaly pouze dvě. Jednou z hlavních městských bran je brána Dolní z doby okolo roku 1270. Tato uzavírá východní část náměstí. Její protějšek – Horní brána se do dnešních dní bohužel nedochovala – byla odstraněna v roce 1843. Při rekonstrukci vozovky v místech, kde dříve stávala, byly odkryty archeologickým výzkumem její základy. Další z dochovaných bran je Bezděkovská branka vystavěná pravděpodobně koncem 15. století. Poslední z bran Týnská, byla odstraněna krátce po bráně Horní v roce 1848. Fragmenty zdí vnitřní a parkánové hradby se zachovaly na severní straně za bývalým klášteřem Augustiniánů a za domy č.p.106 – 110, na východní straně po obou stranách Dolní brány, na jižní straně při Bezděkovské brance a v jihovýchodní části při Chodském hradě. Raně středověká hradba o síle přes dva metry, dosahovala výšky 7,5 m. Ve třech nárožích zesilovaly městské opevnění tři válcové věže, čtvrté nároží střežil hrad. Po obvodu obsahovala městská hradba ještě dalších 22 půlválcových dovnitř otevřených věží, rozestavěných ve třicetimetových rozestupech. Městské opevnění doplňovala parkánová zídka a téměř 20 metrů široký příkop s valem napájený potokem Zubřinou. Důležitou funkci hlásky plnila městská věž, která byla později připojena ke kostelní stavbě.

Budova radnice na náměstí

Uprostřed náměstí, přímo proti kostelu byla postavena radnice. V renesanční podobě poznamenané pozdním barokem, s pěkným gotickým portálem a po přestavbách v důsledku ničivých požárů, se dochovala do r. 1891. Pak byla zbořena, aby uvolnila místo dnešní moderní novorenesanční budově s věžičkou, dostavěné roku 1893.

Chodský hrad v Domažlicích

Chodský hrad v Domažlicích, dnes Muzeum Chodska, založený společně s městem českým králem Přemyslem Otakarem II. Z původního středověkého hradu, kde sídlil královský purkrabí, chodský rychtář a zasedal chodský soud, se zachovala pouze štíhlá válcová věž. Po velkém požáru v srpnu 1592 zůstal hrad zpustošený a v troskách. Barokní přestavba v letech 1726-27 a úprava roku 1830 daly hradu dnešní podobu.

Dolejší brána náměstí

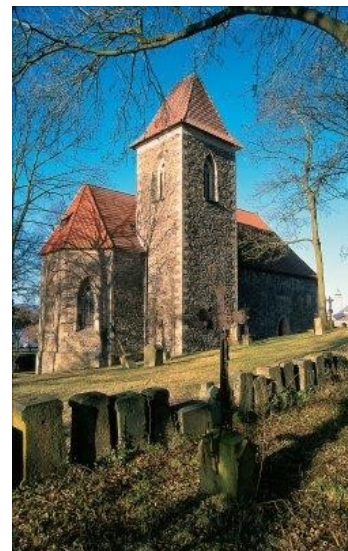
Dolejší brána v Domažlicích byla součástí městského opevnění již od jeho založení v 60. letech 13. století. Současná podoba brány je výsledkem rekonstrukce v roce 1905.

Bezděkovská branka

Branka, součást městského opevnění, byla předsunutou branou mladšího pozdně gotického opevnění. Byla výrazně zakreslena na vyobrazení města z roku 1592 jako objekt s vysokým obloučkovým štítem, přístupný po dřevěném mostě. V 19. stol. byl terén v okolí branky uměle zvýšen a stavba byla upravena jako prostě

Kaple sv. Jana Nepomuckého

Šestiboká centrální stavba členěná nárožními pilastry, vstup zaklenut polokruhem, okna polokruhová. Na vrcholu jehlancové střechy vztyčena sanktusová vížka. Interiér zaklenut klášterní klenbou s trojúhelníkovými výsečemi. Kaple postavena roku 1699. V ohradní zdi hřbitova byla zřízena brána. Po stranách středního, polokruhem zaklenutého vchodu měla dva slepé vstupy. Členěna byla pilastry a uzavíral ji trojúhelný štít. Postavena byla v první polovině 19. stol. Hřbitov byl zničen při úpravách ulice Prokopa Velikého r. 1988, terén srovnán, kříže zapsané v památkovém seznamu nejsou již na místě, stejně tak zanikla i původní brána. V zásypech nynějšího betonového vstupu na hřbitov je možné spatřit původní náhrobky použité pro zpevnění zásypů opěrné zdi. Kaple je zapsána na seznam kulturních památek ČR.

Kostel U Svatých

Hřbitovní kostel U Svatých na severovýchodním okraji města. Starobylý gotický kostel byl vystavěn v polovině 14. století. Archivní doklad města popisuje, že v roce 1648 úderem blesku a vzniklým požárem byl značně poškozen a ztratil gotickou klenbu lodi. Všechny stavební práce byly dokončeny na tomto kostele až r. 1920. Uvnitř kostela je kamenná renesanční kazatelna a v lodi kostela je umístěno u zdi 15 náhrobních kamenů významných osobností města. V těchto místech stával do 18. století také kostel sv. Jakuba o němž jsou první zmínky z roku 1037, kdy byl knížetem Břetislavem I. věnován benediktinskému klášteru v Ostrově. Toto darování potvrdil i český král Přemysl Otakar I. r. 1205 a český král Václav IV. r. 1399. Po roce 1406 byly do něho přeloženy všechny bhoslužby. Koncem 18. století kostel sv. Jakuba značně zchátral, byl odsvěcen a prodán r. 1788 domažlickému měšťanu, tkalci Václavu Hájkovi. Vzápětí byl zbourán a dnes po něm není památka.

vesnice

Újezd

Od roku 1958 je v Kozinově statku v Újezdě otevřena Pamětní síň Jana Sladkého Koziny. Expozice je po rekonstrukci zaměřena na historii chodské rebelie a na život Chodů. Zhlednout je možné dříve používané hospodářské nástroje. Chodské kroje, obyčeje a zvyky. V senci můžete usednou za stůl který pochází z doby, kdy na statku hospodařil Kozina a pokud si pohoupáte vystavenou dětskou kolíbkou, do roka a do dne můžete očekávat narození potomka. Pamětní síň je otevřena v době od 1.5. do 30.9. každého roku. Otevírací *hodiny: úterý - neděle od 9,00 hodin do 17,00 hodin. Pondělí - zavřeno. Prohlídku Pamětní síně lze domluvit i mimo otevírací dobu u Obecního úřadu Újezd na tel. č. 379722282*

Jan Sladký Kozina

Kozina byl po bitvě na Bílé hoře vlastníkem Chodského panství, jako účastník povstání popraven. Chodové jsou prodáni Lamingerovi (Lomikar) jako úplný dědičný majetek za 56.000 zlatých. Nový pán neuznal jejich svobodu a privilegia a nakládal s nimi jako s lidem poddaným. [Chodové], do té doby nekatolíci, jsou násilně na katolickou víru obraceni, museli odevzdat zbraň i prapor a jsou donuceni k robotám. Roku 1635 zemřel Wolf Vilém Laminger. U jeho syna a dědice Maxmiliána se domáhali [Chodové] svých svobod rovněž marně. chtěli se jako kdysi vykoupit, ale jejich žádost r. 1668 je navždycky zamítnuta a pod přísnými pokutami nařízeno jim perpetuum silentium. Jejich hrad v Domažlicích zatím sešel. Max. Laminger dal v Trhanově vystavět nový zámek, kterému se přes Lamingerův zákaz, říká německy »Chodenschloss«. Max. Laminger si

vynutil na Chodech staré listy svobod, až na dva. Ale toto násilné vymáhání starých privilegií obživilo v chodském lidu víru v jejich platnost a roznítilo touhu po bývalé svobodě. Když také r. 1691 Domažlický soused Matěj Just v nich vzbudil naději v osvobození, vyslali [Chodové] r. 1692 deputaci k císaři. Deputace byla vlídně přijata a také nařízena komise k vyšetření chodských stížností. Z toho [Chodové] začali spoléhat již na své vítězství a odepřeli Lamingerovi poslušnost a všechny robotné služby. Vrchnost toho proti nim užila a dovolala se úřední pomoci. R. 1693 hejtman plzeňského kraje, Hora, jim ohlásil veřejně na trhanovském zámku, že privilegia jejich již neplatí a že mají být poslušni své vrchnosti. Proti tomu se výmluvně ozval Jan Sladký z Újezdu, řečený Kozina. [Chodové] neposlechli a chtěli se dále hájit. Jejich záležitosti se ujal advokát Strauss, a nesvědomitý Blažej Tunkl z Brníčka. Když appellační soud v Praze chtěl mít listy, které Chodům zaslali jejich advokáti, dal Laminger listy násilím vymáhat; z toho došlo k odporu chodského lidu a k násilnostem. Laminger poslal vojsko na Chody, jejichž poslední zachované majestáty appellační soud v Praze zatím zničil v přítomnosti sedmi čelných chodských zástupců: Jiřího Syky a Jana Sladkého z Újezdu, Němce z Medákova, Kristofa Hrubého z Dražinova, Jiřího Peče z Chodova, Jakuba Brychty a Adama Ecla z Klenče. Když tito chodští zástupci nechťeli přes to slíbiti Lamingerovi poddanství, jsou uvrženi do vězení (v červnu 1693). Počátkem července přitáhl krajský hejtman Hora s oddělením vojska k Újezdu. Obyvatelé utekli k Hamrům u nedalekých Havlovic, kde se k nim přidalo na 400 chodských mužů ze sousedních vesnic. Ale když došly zprávy, co se zatím stalo v Praze, mnozí ustoupili; ostatní však došli do Pocínovic, kde došlo ke krvavé srážce. [Chodové] přemoženi, museli přísahat poddanství a vydat revers*, že se nebudou nikdy již s vrchností soudit. Mnozí za to museli v okovech na panském za trest pracovat. Rozsudek appellačního soudu zdál se Lamingerovi příliš mírným, proto zavedl celou záležitost před soud hrdební (1695), jenž Kristofa Hrubého, Jana Sellnera a Jana Sladkého na smrt odsoudil, jiné z vůdců na pranýř nebo na pevnost uvrhl. Císař zmínil rozsudek, že jenom jeden ze tří jmenovaných měl být pokutován smrtí. Poněvadž zatím Kristof Hrubý zemřel, odsoudili Jana Sladkého Kozinu, »protože byl nejvýmluvnější« a nejzatvrzelejší v odporu proti vrchnosti. Byl oběšen v Plzni 28. listop. 1695. Známa je pověst, že při hrdém výstupu na šibenici vyzval Lamingera na boží soud do roka a do dne. Laminger zemřel na Trhanově r. 1696. Jeho vdova prodala panství a také Chody svobodnému pánu Jiřímu ze Stadionu. [Chodové] zůstali v poddanství, do kterého je donutili oba Lamingerové. Potomci Chodů domažlických zachovali po dnes v mnohém svou rázovitost, jmenovitě v kroji a v řeči.

vesnice **TRHANOV**

Historie obce

Trhanov leží 6 km jihozápadně od Domažlic. Poprvé je písemně zmiňován v r.1621, kdy zde stál pouze mlýn zvaný Trhanovský. Pojem Trhanov byl utvořen podle tamního mlynáře, který měl pověst trhana. Po bitvě na Bílé Hoře koupil za velmi nízkou cenu tento mlýn Wolf Wilém Lamingen. V té době zde již byl poplužní dvůr, ke kterému pán z Lamingenu nechal postavit pivovar. Do panského dvora docházeli Chodové z chodských vesnic Újezd, Chodov, Draženov na robotu. Syn Wolfa Wiléma Wolf Maxmilián Lamingen (zvaný Lomikar) zde postavil v letech 1676 – 1677 zámek v barokovém slohu jako své letní sídlo. Po jeho smrti v r.1696 koupil panství Jiří Jindřich Stadion. V roce 1706 byla zahájena stavba kaple sv.Jana Neopomuckého. Po požáru v r. 1755, kdy celá budova lehla popelem, Stadionové zámek obnovili a přistavěli nové části. V roce 1788 byla v Trhanově založena škola pro děti z Trhanova a z přiškolených obcí Babylon, Chodov, Pec a Újezd. V roce 1810 nechal hrabě Filip Jan Stadion zvýšit zámek o jedno patro, přistavěly se nové hospodářské budovy a postaven byl na místě kaple kostel Sv.Jana Nepomuckého. Po smrti posledního z rodu Stadionů získal zámek rod Schönbornů, který jej vlastnil až do r.1945. V r.1906 byl v Trhanově zřízen poštovní úřad a v roce 1908 nechal trhanovský rodák, univerzitní profesor, Mudr. Josef Thomayer, pochovaný na zdejším hřbitově, vybudovat chudobinec. Tato budova v novorenesančním stylu se slunečními hodinami byla předána obci. Po 2.sv.válce sloužila budova zámku jako kasárna, později jako škola v přírodě. K tomuto účelu je využívána dodnes. Nad Trhanovem jsou k vidění Boží muka.

Poutní místo Veselá hora

Poutní místo na Veselé hoře, je mezi lidmi spíše známé jako **Svatý Vavřineček**, a najdeme je na samotě při jižním okraji Domažlic. Některé prameny uvádějí, že zde kapli nechal postavit už kníže Boleslav I. na památku vítězství nad Maďary, ale potvrzeno to není.

Dnešní kaple byla vystavěna po požáru, který roku 1683 zpustošil velkou část Domažlic. Domažličtí konšelé tehdy slíbili sv. Vavřinci, že na jeho počest vybudují na blízké hoře kostelík, slib však nedodrželi. Teprve jistá domažlická měšťanka Zuzana Veselá, která světcí připisovala své uzdravení, dala z vděčnosti postavit na hoře kapli, jež byla vysvěcena roku 1695. Podle ní dostal kopec i své jméno. Později byla kaple několikrát uzavřena, opravována, za císaře Josefa II. dokonce zrušena a využita jako stodola. Říká se, že hora byla podle této donátorky pojmenována na Veselou horu.

Po opravě a rozšíření do dnešní velikosti byl barokní kostelík znovu vysvěcen roku 1775, ale již roku 1788 byl opět zrušen a dokonce prý prodán v dražbě.

Až v roce 1851 byla kaple (kostelík) opět slavnostně vysvěcena a od té doby se zde vždy v polovině srpna konají pravidelně slavné svatovavřinecké poutě, které se staly hlavními poutěmi na Chodsku vůbec. Jejich atmosféru zachytili ve svých dílech i mnozí spisovatelé, například Jindřich Šimon Baar, Jaroslav Vrchlický, Tereza Nováková a další. Poutě byly násilně přerušeny a zakázány nadcházejícími dvěma totalitními režimy, nacisty a komunisty. Největší lidovou manifestací proti fašistům byla pouť na sv. Vavřinečku konaná 13. srpna 1939, které se zúčastnilo na 100 tisíc lidí, po ní byli odvezeni do koncentračního tábora páter Tylínek a Msgre. Stašek a také mnoho účastníků.

Veselá hora znovu **ožila poutěmi až v roce 1990** a bohoslužby na Vavřinečku se postupně opět staly největším církevním svátkem Chodska. Scházejí se tu poutníci zblízka i zdáli, hodně jich přichází v půvabných chodských krojích.

ČERCHOV

Nejvyšší vrchol Českého lesa (1042 m) a zároveň neodmyslitelný symbol krajiny v okolí Domažlic.

Do roku 1990 byl přístup k vrcholu obsazenému armádou zcela nemožný. Teprve po listopadovém převratu v roce 1989 se Čerchovu alespoň částečně navrací funkce pomyslného strážce Českého lesa.

Dnes již téměř staletou historii Čerchova začali psát členové Klubu českých turistů v roce 1894, kdy na holé čerchovské skále postavili dřevěnou rozhlednu. Blízkost českými vlastenci hojně navštěvované České Kubice a přírodní krásy místa samotného nakonec zapříčinily, že v roce 1897 byla pod rozhlednou vystavěna "útulna" Klubu českých turistů. Po projektantovi a mecenáši stavby byla potom nazvána chýší Pasovského. V letech 1904 - 1905 vyrostla na místě staré rozhledny nová kamenná, tzv. Kurzova věž, vysoká 25 m.

MĚSTO

HORŠOVSKÝ TÝN

V mělkém údolí řeky Radbuzy je po obou jejích březích rozloženo malebné město Horšovský Týn.

Městem prochází hlavní komunikace I/26 a v dávné minulosti zde vedla zemská stezka z Prahy do Řezna, kde již v 10. století stávala kupecká osada, patrně ohrazená palisádovou hradbou a chráněná hliněným valem.

Po vzniku pražského biskupství - po roce 973 - se celá oblast stává majetkem této instituce se správou v nedalekém Horšově. Dle zdejší vesnice získalo město svůj název: Horšovský Týn. Svým hospodářským a strategickým významem zastínil Týn postupně ve 13. století Horšov. V pol. 13. století přenesl biskup Jan III. z Dražic sídlo svého panství z Horšova do Týna, který od Horšova obdržel jméno. Sídlem biskupa však nebyla původní kupecká osada na pravém břehu, ale neklidná doba si vyžádala stavbu pevného hradu na výhodnějším místě - na strmě se zvedajícím levém břehu Radbuzy. V jeho podhradí vzniklo nové jádro osídlení.

Zakládací listina města se nezachovala, psaná privilegia získal Horšovský Týn až roku 1406 od arcibiskupa Zbyňka Zajíce z Házmburka. To už bylo město půl století obehnané pásem hradeb. Jejich pevnost se osvědčila v době husitských válek, kdy byly hrad a město několikrát obléhány, v roce 1422 a 1431. To již byl zástavním držitelem panství Zdeněk z Držtky.

V roce 1542 získali město a celé panství Lobkovicové, jeden z nejvýznamnějších panských rodů v Čechách. Začátek jejich panování však nebyl příliš šťastný. V roce 1547 postihl hrad a město katastrofální požár. K překonání následků požáru přistoupili Lobkovicové s renesanční velkorysostí. Na místě biskupské falce vyrostl rozlehlý, pohodlný zámek ve stylu severoitalské renesance. Také měšťanské domy získaly renesanční podobu.

Hospodářské podnikání Lobkoviců přineslo městu rozkvět, i když měšťané vedli s vrchností neustálé spory o výši poddanských povinností. Lobkovicové panství však bohatlo, patřilo na přelomu 16. a 17. století mezi 10 největších dominií v Čechách. Nebylo tedy divu, že po porážce stavovského povstání, jehož se Vilém st. z Lobkovic aktivně účastnil, projevil o panství zájem jeden z nejbližších důvěrníků bělohorského vítěze císaře Ferdinanda II. - hrabě Maxmilián z Trauttmansdorffu. Získal ho velmi lacino v roce 1622 a v držení této rodiny zůstává až do roku 1945. Pro město samotné byla změna pána určitou výhodou, protože mocný majitel dovedl město ochránit před průtahy a ložirováním žoldnéřů. A tak až na sklonu třicetileté války utrpěl Horšovský Týn značné škody při tažení švédských vojsk. Po třicetileté válce zaznamenal Horšovský Týn opět pozvolný rozvoj. Nebylo to však už město ryze české, v průběhu 2. pol. 17. století a zejména v 18. století byla dovršena germanizace Horšovského Týna.

Zlepšující se hospodářská situace se projevila i ve zvýšené stavební aktivitě. Město dostalo barokní a rokokovou podobu, kterou si historické jádro zachovalo dodnes. Od roku 1849 až do roku 1960 (111 let) byl Horšovský Týn okresem.

Až do začátku 20. století převládalo ve městě zemědělství. V roce 1900 byla vybudována železnice Staňkov - Horšovský Týn - Poběžovice. Významným rokem v historii je pro Horšovský Týn rok 1945. Dne 5. 5. 1945 v 19,38 hodin byl Horšovský Týn osvobozen Americkou armádou.

ZÁMEK V HORŠOVSKÉM TÝNĚ

V nedalekém Horšově stával již ve 12. století opevněný biskupský dvorec, který asi v polovině 13. století přestal z fortifikačních důvodů vyhovovat požadavkům své doby. Proto byl na skalnatém ostrohu v blízké kupecké osadě zvané Týn - později Horšovský - jedním z pražských biskupů vystavěn opevněný raně gotický hrad kastelového typu. Ten je dnes patrný v interiérech, z nichž je nejceněnější raně gotická kaple. Po husitských válkách hrad přechází z církevní rukou do rukou světských feudálů. Jako jedni z prvních šlechtických rodů sem přicházejí Ronšperkové, páni z nedalekých Poběžovic. Okolo roku 1535 toto panství získal od nich do svého držení významný český rod pánů z Lobkovicz.

Prvním byl Jan mladší Popel z Lobkovicz, který zastával významné úřady v zemi a těšil se přízni krále Ferdinanda I. V roce 1547 vznikl ve městě rozsáhlý požár, který se rozšířil i na hrad a vážně jej poškodil. O tři roky později nechal Jan přestavět toto polorozbořené sídlo na zámek v novém, tehdy moderním renesančním slohu. V této podobě se zámek dochoval až do dnešní doby. Dědic Jana Popela syn Vilém byl odsouzen za účast na Stavovském povstání k trestu smrti a ke konfiskaci majetku. V roce 1623 panství koupil za nepatrný obnos jako levný pobělohorský konfiskát štyrský hrabě Maximilian Trauttmansdorff - císařský diplomat. Trauttmansdorffové vlastnili zámek více než 300 let až do roku 1945, kdy na základě Benešova dekretu správu nad ním převzal stát. Hrad a zámek Horšovský Týn je cenný tím, že po renesanční přestavbě v 16. století nebyl již později přestavován, až na drobné úpravy na zadním nádvoří při poslední rekonstrukci na konci 19. století.

V roce 1996 byl celý areál pro svoji nesmírnou historickou hodnotu prohlášen Národní kulturní památkou. Do tohoto areálu patří nejen hlavní zámecká budova, ale i budova purkrabského paláce a téměř čtyřicet hektarový přírodně krajinářský park s Glorietem, Loretánskou kaplí a Vdovským domem. Dnes se zámek řadí k nejvíce zpřístupněným památkovým objektům u nás: v hlavní sezóně nabízí návštěvníkům šest návštěvních okruhů s celkovou dobou prohlídky přes 5 hodin.

Otevírací doba:

leden - březen	pro předem objednané skupiny nad 10 osob	
Duben	soboty, neděle, svátky*	9:00 - 16:00
Květen	denně kromě pondělí	9:00 - 16:00
červen - srpen	denně kromě pondělí	9:00 - 17:00
Září	denně kromě pondělí	9:00 - 16:00
Říjen	soboty, neděle, svátky*	9:00 - 16:00
listopad - 23.12.	pro předem objednané skupiny nad 10 osob	
26.12.-31.12.	denně bez příplatku	10:00 - 15:00

KOSTEL SV. ANNY NA VRŠÍČKU

Podle pověsti vyoral na poli, asi 1 km jihozápadně od Horšovského Týna, oráč Křečka zázračnou sošku sv. Anny. Proto roku 1507 byla na tomto místě vystavěna prostá dřevěná kaplička.

Samotný kostel nechali pravděpodobně vystavět Jiří a Volf z Ronšperka roku 1511. V roce 1516 byl kostel dokončen a také vysvěcen. Po polovině 18. století prošel kostel barokní přestavbou, kdy byla dostavěna sakristie a barokní klenba. V polovině 19. století nechala rodina Trauttmansdorffů vystavět v podzemí kostela rodinnou hrobku. Po druhé světové válce se stal kostel sv. Anny na Vršíčku častým cílem vandalů. Původní vybavení kostela se proto nedochovalo. Dnes je kostel zcela uzavřen.

Jeskyně Salka

Nedaleko nad obcí Pasečnice, na úbočí porostlého vrchu Skalky (620 m n. m.) se nachází skalní sluj Salka, jejíž dno i přilehlé "štoly" jsou zaplaveny vodou až do výšky 5 m.

V 17. stol. se zde těžila kyzová břidlice na výrobu kamence.

Salka je turisty velmi vyhledávána nejen v létě, ale také v zimě, kdy lze spatřit v přední části nad jezírkem rampouchy. Štola vznikla po těžbě kyzové břidlice. Na Skalce-Salce v roce 1943 byl otevřen srub s rezervoárem užitkové vody, která byla čerpána přímo z jeskyně.

Dračí jezero v Eschlkamu

Eschlkam leží v 500 m nadmořské výšky a je historicky nejstarším známým osídlením mezi Bavorskem a Čechami. Eschlkam byl pevným hospodářským centrem Hoher Bogenu. Obchod s Čechami a jeho obranný systém propůjčily těmto místům svůj charakter.

Ještě nyní se zrcadlí historie obce v jejím charakteristickém uspořádání. Domy jsou seřazeny těsně vedle sebe, jakoby chtěly chránit mohutný kostel, který se nachází na nejvyšším bodě. Krásnou polohu Eschlkamu popisuje již ve svých knihách zde narozený spisovatel Maximilian Schmidt, nazýván také Waldschmidt.

PŘÍRODNÍ REZERVACE ČERNÉ A ČERTOVO JEZERO

Národní přírodní rezervace Černé a Čertovo jezero se rozkládá na svazích Jezerní hory (1.343 m), která je její součástí, asi 4 km severoseverovýchodně od Železné Rudy.

Jezera vznikla působením ledovce. Čertovo jezero má rozlohu asi 10 ha a jeho největší hloubka je přibližně 37 m. Jezero napájejí dva potoky a přebytkovou vodu z něj odvádí Jezerní potok.

Na rozdíl od Černého jezera, které patří k povodí Vltavy a Labe (úmoří Severního moře), patří Čertovo jezero k povodí Dunaje (úmoří Černého moře). Mezi oběma jezery, která jsou od sebe vzdálena vzdušnou čarou pouze 1,5 km, prochází hranice hlavního evropského rozvodí.

K Čertovu jezeru je možné se dostat po žluté značce z parkoviště ze Špičáckého sedla (2,5 km). Odtud pokračuje trasa červené značky k Černému jezeru přes Rozvodí (asi 2,5 km) a dále k Bílé strži (s téměř 14 m vysokým vodopádem).

BÍLÁ STRŽ

Romantické údolí středního toku Bílého potoka (jeden z toků napájejících údolní nádrž Nýrsko) s největším vodopádem na Šumavě, vysokým téměř 14 m, leží asi 4 km jižně od Hojsovy Stráže a asi 10 km severozápadně od Železné Rudy. Chráněn je především vodopád jako mimořádný přírodní výtvar, jsou zde však i obří hrnce, vymodelované na kamenech v řečišti potoka. Na stránkách nad řečištěm se dochovaly zbytky původního lesa, který má pralesní podobu.

